

Een Losso-tweeling

Als mijn favoriete object heb ik gekozen voor een Losso-tweeling, gesneden om een overleden tweeling te representeren.

De Losso, die zichzelf overigens de Nawdba noemen, zijn een volk in het noorden van Togo. Het is één van de volkeren die in de vlakte tussen de noordelijke Defale-bergketen en de zuidelijke Kabye-massieven leven. Het volk leeft in een half en half overlappende cultuur met volkeren als de Lamba en Kabye. Hoewel de woordenschat van deze volkeren gedeeltelijk overlappen, zijn er in de taal toch veel meer verschillen dan overeenkomsten. Op grond van de taal wordt er vanuit gegaan dat de Losso begin 17de eeuw vanuit het noorden 'druppelsgewijs' naar deze streek zijn gemigreerd. De kunstvormen van genoemde volken zijn zeer gevarieerd en vloeien in elkaar over. Het lijkt erop dat de Losso zich hebben aangepast aan de naburige Lamba en Kabye en hun manier van leven en kosmogonie hebben overgenomen na hun immigratie, maar wel overwegend hun eigen taal hebben behouden. Sommigen denken dat het niet toevallig kan zijn dat de abstracte en antropomorfe vormgeving van de Losso zoveel overeenkomsten vertoont met die van de in het noorden levende Moba.

Tweelingen

De Losso zijn ook één van de ruim 450 volkeren in Afrika die - ten goede of ten kwade - opvattingen hebben over de bijzondere aard van tweelingen. Ze zijn één van de ruim 30 volkeren die een beeldje snijden als een tweeling, of een van beide, overlijdt. Bij de Losso zijn deze beelden zowel waargenomen in rituelen die betrekking hebben op voorouders, als in rituelen die betrekking hebben

op tweelingen. We mogen daarom verwachten dat tweelingen zowel herboren voorouders zijn als intermediairen met de voorouders.

Gemaltraiteerd hout

In de eerste jaren dat ik ging verzamelen ontwikkelde ik al snel een voorkeur voor meer abstracte en antropomorfe objecten. Hoewel ik de top van de tribale kunstobjecten zoals die in musea en bij de grote veilinghuizen te zien zijn ook vaak prachtig vind, geven objecten als deze Losso-tweeling mij - naast de boeken en foto's - een sterk gevoel van contact met een cultuur die zo volledig anders is dan de onze. Het helpt onze eigen cultuur contrastrijker te zien. De aantastingen van het hout door achteloze behandeling, weersomstandigheden en de reis die de beeldjes gemaakt hebben om in mijn vitrinekast te belanden, versterken dat effect nog eens flink. Ik zeg weleens gekscherend dat ik een verzamelaar van gemaltraiteerd hout ben.

Ik heb ze hier bewust als een variant van Fokke en Sukke gefotografeerd om te laten zien hoe knap de ogen en de expressie zijn aangebracht met niet meer dan een paar piepkleine gaatjes en een sneetje voor de mond. Het stelt niets voor en toch kijken ze je aan en met een beetje fantasie zie je ze parmantig en een beetje brutaal door het dorp lopen.

Er is over de Losso heel weinig gepubliceerd. De meeste kennis heb ik via internet met als belangrijkste bron:

*<http://statuary-in-context.blogspot.com>
derk.kranenburg@gmail.com*

**Het favoriete
object van
Dick Kranenburg**

